

СТАНОВИЩЕ¹

От проф. д.н. Нели Стойчева Димитрова,
член на научно жури за присъждане на образователната и научна степен
„доктор” по научна специалност Методика на обучението по техника и
технологии, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението
по....., област на висше образование 1. Педагогически науки

Относно: дисертационен труд на тема Коучинг за кариерно ориентиране в обучението по технологии и предприемачество на Десислава Михайлова Александрова, докторант редовна форма на обучение в катедра „Технологично обучение и професионално образование“ при Технически факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград, с научен ръководител: доц. д-р Димитър Искрев

I. Обобщени данни за дисертационни труд и дейността на кандидата

Представения от докторанта *Десислава Михайлова Александрова* дисертационен труд е с **обем** от 180 страници, от които 124 *основен текст, и приложения 50 страници*. Този обем се базира на библиография от включва общо 83 източника – 18 на латиница, 65 на кирилица и 9 електронни източници. **Основния текст на дисертационния труд е структуриран** по изискванията за такъв вид трудове. Той се състои от увод, три глави, заключение, литература, 7 приложения, приноси на дисертационния труд (4 на брой) и публикации по темата (6 на брой). **Темата** на дисертационния

¹ Забележка: Обемът на становището да не надвишава 2-3 страници за един кандидат, с размер на шрифта - 14, шрифт –Times New Roman , междуредие 1,5. Изготвят се становища за всички кандидати по азбучен ред.

труд е изключително **актуална**, тъй като кариерното ориентиране на децата или учениците във всички образователни етапи е заложено в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030). Това я прави дисертабилна.

Добро впечатление прави задълбочения анализ на коучинг технологията за кариерно ориентиране в обучението по „Технологии и предприемачество“, който Десислава Александрова прави в дисертационния си труд. Това показва, че докторантката познава в детайли коучинг технологията и умело я прилага в часовете по Технологии и предприемачество“.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на дисертационния труд

В **увода** се обосновава понятиен инструментариум на изследването, актуалност на темата, обекта, предмета и методи на изследване. Издига се научна теза, на базата на която се определя основна цел на изследването и задачи за реализирането му. Изброени са методите на изследването.

В **първа глава** са представени *теоретичните основи на технологията „Коучинг“* за личностна подкрепа на учениците, като са определени съвременни тенденции за кариерно ориентиране. Разгледани са Възможности на обучението по технологии и предприемачество за прилагане на коучинг технологията и е разгледан учителят по Технологии и предприемачество в коучинг позиция Като приносен момент в резултат на разработването на тази глава може да се определи задълбочения понятиен инструментариум, определящ коучинг технологията за кариерно ориентиране и възможностите ѝ за внедряване в обучението по Технологии и предприемачество.

Във **втора глава** е представен *педагогически дизайн на модел за прилагане на коучинг технология за кариерно ориентиране в обучението по*

Технологии и предприемачество. Определени са особености на педагогическата компетентност на учителя по Технологии и предприемачество за прилагането на модела на коучинг технологията. Разгледани са Коучинг ситуации и дейности за кариерно ориентиране. Направена е експертна оценка на коучинг уменията

Като приноси моменти могат да се определят:

- приложимостта на разработения модел за прилагане на коучинг технология за кариерно ориентиране в обучението по Технологии и предприемачество, независимо от спецификата на учебно съдържание;
- универсалността на модела за всички етапи на реализация на учебния предмет „Технологии и предприемачество“.

В **трета глава** е представена *верификацията на модела*. Направени са анализ на кариерните нагласи както и експертна оценка на проведените уроци.

Приносите от тази глава могат да се сведат до:

- разработено е собствено изследване в два етапа, като в първия се разработва инструментариум на изследването, въз основа на анализ на специализираната литература, анализ на нормативните документи, свързани с учебния предмет „Технологии и предприемачество“; във втория се апробира на модела за прилагане на коучинг технология за кариерно ориентиране в обучението по Технологии и предприемачество.

Заклучението и изводите от проведеното изследване са прецизно и точно формулирани.

Изброените **приноси**, както и изчерпателното емпирично изследване показват, че Десислава Михайлова Александрова е добър изследовател и със своя труд допринася за обогатяване и разширяване на образователния процес в обучението по Технологии и предприемачество и подобряване на педагогическата практика.

Към дисертацията са приложени общо 6 публикации по темата. Две от публикациите са в съавторство, а останалите четири са самостоятелни.

Считам, че представените публикации по темата на дисертационния труд са напълно достатъчни и реално представят резултатите от труда на докторанта.

Авторефератът по дисертационния труд е структуриран по изискванията за такъв вид разработка, съответства на дисертационния текст и го представя систематизирано.

III. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени забележки към автора. Бих препоръчала в изложението да използва по-кратки изречения.

Заключение: Дисертационният труд на Десислава Михайлова Александрова е научно издържан в теоретичен и практически план. Проведеното изследване е посветено на актуален проблем, които не е разглеждан в такъв аспект от педагогическата наука. Всички компоненти на разработката са на високо равнище и представят докторантката като добре изграден научен работник с добра научно-изследователска компетентност. Убедено гласувам с “Да” за присъждането на образователната и научна степен „Доктор” на Десислава Михайлова Александрова.

Дата: 22.12.2022 г.

Член на журито: .....

(Подпис)

OPINION¹

By prof. DSc Neli Stoycheva Dimitrova,
member of a scientific jury for awarding the educational and scientific degree
"doctor" in a scientific specialty Methodic of technic and technology education,
professional area 1.3. Pedagogy of training in..., field of higher education 1.
Pedagogical sciences

Regarding: dissertation work on the topic “Coaching for career guidance in technology and entrepreneurship education” by Desislava Mihaylova Aleksandrova, PhD full-time graduate in the Department of Technological Education and Vocational Education at the Technical Faculty of the Southwest University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad, with a supervisor : Associate Professor Dr. Dimitar Iskrev

I. Summary data on dissertation work and the candidate's activity

The dissertation presented by the doctoral student Desislava Mihaylova Alexandrova has a volume of 180 pages, of which 124 main text and 50 pages of appendices. This volume is based on a bibliography from includes a total of 83 sources – 18 in Latin, 65 in Cyrillic and 9 electronic sources.

The main text of the dissertation is structured according to the requirements for this type of work. It consists of an introduction, three chapters, a conclusion, references, 7 appendices, dissertation contributions (4 in number) and publications on the topic (6 in number).

¹ Забележка: Обемът на становището да не надвишава 2-3 страници за един кандидат, с размер на шрифта - 14, шрифт –Times New Roman , междуредие 1,5. Изготвят се становища за всички кандидати по азбучен ред.

The topic of the dissertation is extremely relevant, since the career guidance of children or students in all educational stages is laid down in the Strategic Framework for the Development of Education, Training and Learning in the Republic of Bulgaria (2021 - 2030). This makes it dissertable.

A good impression is made by the in-depth analysis of the coaching technology for career guidance in the “Technology and Entrepreneurship” studies, which Desislava Alexandrova does in her dissertation work. This shows that the doctoral student knows the coaching technology in detail and skillfully applies it in the “Technology and Entrepreneurship classes”.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the dissertation work

The introduction substantiates the conceptual toolkit of the research, relevance of the topic, the object, the subject and research methods. A scientific thesis is raised, on the basis of which the main goal of the research and tasks for its realization are determined. The research methods are listed.

In the first chapter, the theoretical foundations of the “Coaching” technology for personal support of students are presented, and modern trends for career guidance are determined. Possibilities of technology and entrepreneurship education for the application of coaching technology are considered and the teacher of Technology and entrepreneurship in a coaching position is considered. its possibilities for implementation in Technology and Entrepreneurship training.

In the second chapter, a pedagogical design of a model for applying coaching technology for career guidance in Technology and Entrepreneurship education is presented. Peculiarities of the pedagogical competence of the Technology and Entrepreneurship teacher for the application of the coaching technology model have been determined. Coaching situations and career guidance activities are considered. An expert assessment of coaching skills was made.

The following can be defined as contributing moments:

- the applicability of the developed model for applying coaching technology for career guidance in Technology and Entrepreneurship training, regardless of the specifics of the learning content;
- the universality of the model for all stages of implementation of the subject "Technology and Entrepreneurship".

In the third chapter, the verification of the model is presented. An analysis of career attitudes as well as an expert evaluation of the lessons were made.

The contributions of this chapter can be reduced to:

- an own study was developed in two stages, with the first one developing a toolkit of the study, based on an analysis of the specialized literature, analysis of the normative documents related to the subject "Technology and Entrepreneurship"; in the second, the model for applying coaching technology for career guidance in Technology and Entrepreneurship education is approved.

The conclusion and conclusions of the conducted research are precisely and accurately formulated.

The listed contributions, as well as the comprehensive empirical research, show that Desislava Mihaylova Alexandrova is a good researcher and with her work contributes to the enrichment and expansion of the educational process in the study of Technology and Entrepreneurship and the improvement of pedagogical practice.

A total of 6 publications on the subject are attached to the dissertation. Two of the publications are co-authored and the remaining four are independent.

I believe that the presented publications on the topic of the dissertation work are completely sufficient and really represent the results of the doctoral

student's work.

The autoreferat of the dissertation work is structured according to the requirements for this type of development, corresponds to the dissertation text and presents it in a systematized manner.

III. Critical notes and recommendations

I have no major objections to the author. I would recommend using shorter sentences in the presentation.

Conclusion: Desislava Mihaylova Alexandrova's dissertation work is scientifically sound in both theoretical and practical terms. The conducted research is dedicated to an actual problem that has not been considered in such an aspect of pedagogical science. All components of the development are at a high level and present the PhD student as a well-rounded scientist with good research competence. I strongly vote "Yes" for the awarding of the educational and scientific degree "Doctor" to Desislava Mihaylova Alexandrova.

Date: 22.12.2022 г.

Member of a scientific jury: